

PATVIRTINTA

	Rietavo miesto Vietos veiklos grupės			
visuotinio narių susirinkimo 2024 m. gegužės 10 d.				
				protokolu Nr. 01

PAKEISTA

	Rietavo miesto Vietos veiklos grupės			
visuotinio narių susirinkimo 2026 m. kovo 13 d.				
				protokolu Nr. 2026/2

RIETAVO MIESTO 2023-2029 M. VIETOS PLETROS STRATEGIJA

2024, RIETAVAS

[illegible]

darbuotojų) savivaldybėje yra 15,1 proc., vidutinių įmonių (nuo 50 iki 249 darbuotojų) – 1,2 proc.

Didžioji dalis Rietavo savivaldybės verslo objektų yra susitelkę Rietavo mieste, kur pritraukiama daug lankytojų, verslo paslaugų vartotojų, verslo atstovų (R25). Patogi įmonių geografinė padėtis, gerai išvystytas susisiekimo infrastruktūros tinklas sudaro palankias sąlygas tolimesnei verslo plėtrai ir naujo verslo kūrimui. Siekiant išlaikyti esamas verslo pozicijas bei jas sustiprinti, tikslinga kompleksiskai investuoti į patrauklios aplinkos verslui kūrimą (R26).

Užimtumo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, 2023 m. pradžioje Rietavo savivaldybėje buvo įregistruoti 423,7 bedarbiai (palyginimui 2018 m. – 346,1 t. y. 22,4 proc. augimas) (R27). Palyginimui, Telšių apskrityje, buvo registruoti 7 793,3 bedarbiai, o šalyje – 159 505,7 . Nedarbo lygis Rietavo savivaldybėje 2022 m. siekė 8,8 proc., 2018 m. 7,4 proc. (t. y. 1,4 proc. p. augimas) (žr. 3.6 pav.) (R28). Darbingo amžiaus asmenų, Rietavo savivaldybėje, buvo 4 791, Telšių apskrityje – 86 389, o šalyje – 1 826 705. **Viešosios infrastruktūros apžvalga.** Rietavas yra modernus miestas su besiplečiančia infrastruktūra. Rietavo savivaldybė yra padalintas į 5 seniūnijas: Daugėdų, Medingėnų, Rietavo miesto, Rietavo bei Tverų seniūnijas. Rietavo mieste yra vieni maldos namai – Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčia (pastatyta 1873 m.). Rietavo savivaldybėje ir Rietavo mieste kultūros paslaugas teikia Rietavo savivaldybės kultūros centras. Rietavo savivaldybėje veikia Rietavo savivaldybės Irenėjaus Oginskio viešoji biblioteka bei Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus (R29).

Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus – vienas svarbiausių objektų Rietave. Pirmuosius muziejinių vertybių suvokimo orientyrus Rietavo istorijoje suformavo kunigaikščiai Oginskiai. XIX amžiuje paskutinę šios giminės rezidenciją Rietave išgarsino ne tik tai unikalių socialinių reformų, švietimo, kultūros, mokslo, technikos naujovių proveržis, bet ir puikūs meno kūrinių, archeologijos, senovinių ginklų, muzikos instrumentų rinkiniai, puošniai įrištų muzikinių natų, partitūrų kolekcija, turtinga dvaro biblioteka (R30).

Rietavo savivaldybėje kultūros paslaugas teikia kultūros centrai bei įsikūrusios įvairios bendruomenės. Švietimo paslaugas Rietavo savivaldybėje teikia 3 švietimo įstaigos ir 1 meno mokykla. Savivaldybėje vis dar susiduriama su nepatenkinama sporto ir aktyvaus laisvalaikio infrastruktūros būklės bei šios infrastruktūros trūkumo problemomis (R31).

Svarbiausios gyventojų ir verslo aptarnavimo įstaigos yra išsidėsčiusios Rietavo miesto centre. Šios įstaigos yra gausiai lankomos gyventojų ir verslo atstovų, todėl svarbu užtikrinti, kad jos teiktų ne tik aukštos kokybės paslaugas, bet ir būtų teikiamos patrauklioje, sutvarkytoje aplinkoje, kurias būtų paprasta pasiekti transportu, įstaigos turėtų pakankamai automobilių statymo vietų (R32). Taip pat tikslinga investuoti į įstaigų, kuriose teikiamos viešosios paslaugos, infrastruktūros būklės gerinimą. Rietavas – augantis miestas, siekiantis būti patrauklus kiekvieno amžiaus gyventojams ir turistams. Pastaruoju metu savivaldybė aktyviai naudojo savivaldybės, valstybės ir Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos lėšas miesto infrastruktūros sutvarkymui, todėl sekantis tikslas yra gerinti socialinę padėtį Rietavo savivaldybėje ir Rietavo mieste (R33).

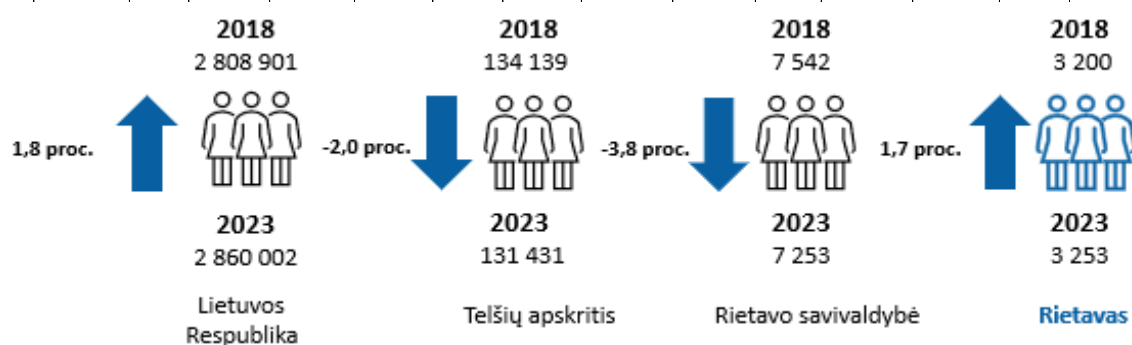
Rietavo savivaldybėje, kaip ir kitose šalies vietovėse, už civilinės saugos priemonių organizavimą yra atsakingos valstybinės ir savivaldybių institucijos, kurios rengia ekstremalių situacijų valdymo ir mobilizacijos planus, organizuoja pratybas savivaldybės lygiu ir dalyvauja nacionalinio lygmens pratybose, vykdomos kitokios pasiruošimo ekstremalioms situacijoms priemonės. Tačiau gyventojai į civilinės saugos veiklas yra įtraukti palyginus mažai. Pratybose ir mokymuose daugiausiai dalyvauja valstybinių, savivaldos institucijų bei pramonės įmonių darbuotojai, o gyventojams dėmesio tenka mažiau. Tuo tarpu įtraukti gyventojus aktyviai dalyvauti, susipažinti su civilinės saugos aktualijomis yra labai svarbu, nes nutikus didelei nelaimei ar kariniam konfliktui, gyventojai, o ypač bendruomenių lyderiai turėtų tapti valstybės institucijų partneriais komunikuojant, organizuojant evakuaciją, likviduojant pasekmes ir pan.

STIPRYBIŲ, SILPNYBIŲ, GALIMYBIŲ IR GRĖSMIŲ ANALIZĖ																			
STIPRYBĖS						SILPNYBĖS													
1.	Nežymiai, tačiau didėja gyventojų skaičius Rietavo mieste					1.	Mažėja vaikų skaičiaus dalis gyventojų struktūroje												
2.	Didėja darbingo amžiaus gyventojų dalis					2.	Didėja pensinio amžiaus gyventojų dalis												
3.	Mažėja mirusiųjų skaičius					3.	Mažėja gimusiųjų skaičius												
4.	Auga atvykusiųjų skaičius					4.	Auga socialinę riziką patiriančių šeimų skaičius ir jose augančių vaikų skaičius												
5.	Patogi geografinė padėtis					5.	Auga bedarbių skaičius ir nedarbo lygis (palyginti su 2018 m. duomenimis)												

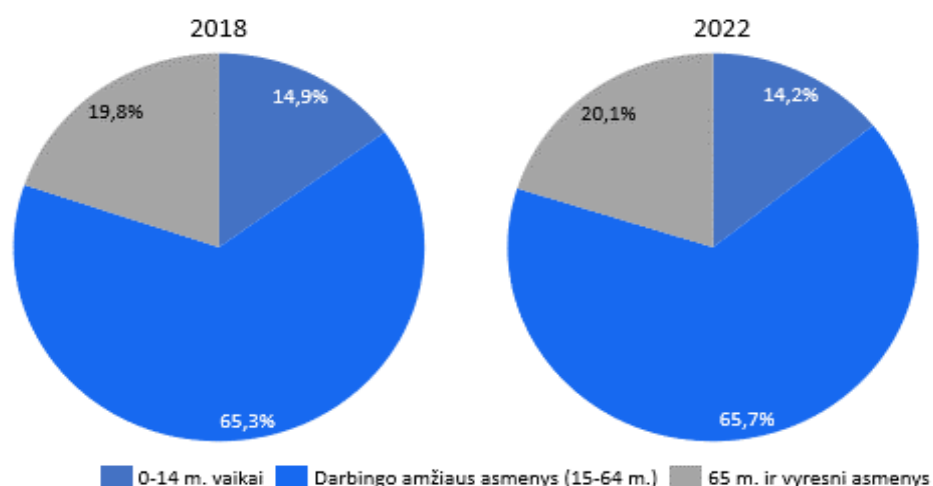
[illegible]

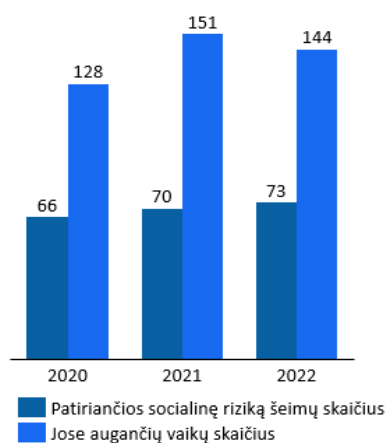
3.1 pav. Rietavo miesto lokacija [2]

3.2 pav. Gyventojų skaičius 2018–2023 m. pradžioje [3]

3.3 pav. Gyventojai pagal amžių Rietavo savivaldybėje 2018 m. ir 2022 m. [4]

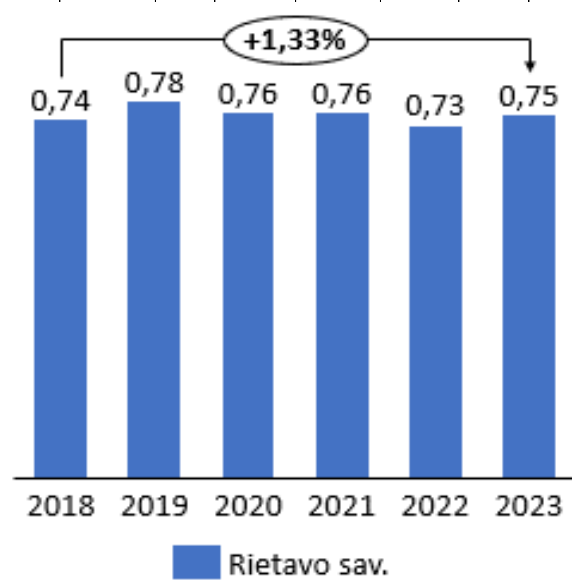
3.4 pav. Socialinės rizikos šeimų ir tokiose šeimose augusių vaikų skaičius Rietavo sav. [7]

3.1. lentelė. Natūrali gyventojų kaita (gimusiųjų ir mirusiųjų gyventojų skirtumas) [5]

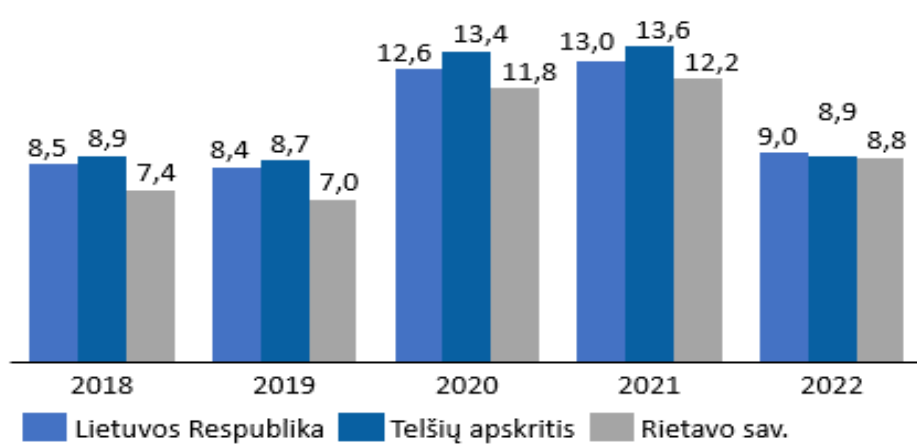
	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika	- 11 425	- 10 888	- 18 403	- 24 416	- 18 368
Telšių apskritis	- 581	- 441	- 839	- 1 196	- 938
Rietavo sav.	- 57	- 52	- 41	- 68	- 43

3.2 lentelė. Neto migracija [6]

	2018	2019	2020	2021	2022
Lietuvos Respublika					
Atvykusieji ir imigrantai	105 090	113 232	113 691	109 601	191 720
Išvykusieji ir emigrantai	108 382	102 438	93 698	89 948	119 348
Neto migracija	- 3 292	10 794	19 993	19 653	72 372
Telšių apskritis					
Atvykusieji ir imigrantai	4 726	4 327	4 277	4 178	6 401
Išvykusieji ir emigrantai	6 202	5 355	4 690	4 667	5 723
Neto migracija	- 1 476	- 1 028	- 413	- 489	678
Rietavo sav.					
Atvykusieji ir imigrantai	277	220	236	243	373
Išvykusieji ir emigrantai	349	321	277	264	369
Neto migracija	- 72	- 101	- 41	- 21	4

3.5 pav. Smulkaus ir vidutinio verslo dalis tarp visų Rietavo savivaldybėje esančių įmonių [7]

3.6 pav. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis (nedarbo lygis), proc. [8]

[illegible]

[illegible]

1.1 UŽDAVINYS – ĮTRAUKTI BEI ATLIEPTI ĮVAIRIŲ SOCIALINIŲ GRUPIŲ LUKESCIUS, ĮGYVENDINANT INTEGRUOTAS SOCIALINIO AKTYVUMO, INTEGRACIJOS, ĮTRAUKTIES PRIEMONES																		
Šiuo uždaviniu siekiama plėtoti socialinės integracijos paslaugas, neformalias iniciatyvas (sveikatingumo, sporto, kultūros, edukacijos), neformalų ugdymą ir tokiu būdu ugdyti, palaikyti ir atkurti bendruosius, socialinius bei darbinius įgūdžius asmenims susiduriantiems su sunkumais renkantis savo profesinį kelią ar po ilgos pertraukos ruošiantiems integruotis į darbo rinką, didinti senyvo amžiaus žmonių socialinę integraciją Rietavo mieste, mažinant socialinę atskirtį ir stiprinti bendruomeniškumą. Planuojamos veiklos, skirtos socialinei atskirčiai mažinti, orientuotos į neįgalųjų ir jų šeimos narių socialinių paslaugų prieinamumą ir kokybę, siekiant įtraukti Rietavo miesto pagyvenusius žmones į aktyvias veiklos sritis per kūrybiškumą, užimtumą pasitelkiant kultūros ir meno priemones. Strategijos įgyvendinimo metu planuojama padėti ugdyti, palaikyti ir atkurti bendruosius, socialinius bei darbinius įgūdžius asmenims susiduriantiems su sunkumais renkantis savo profesinį kelią ar po ilgos pertraukos ruošiantiems integruotis į darbo rinką, taip pat padėti asmenims, priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, integruotis į darbo rinką, siekiant išvengti jų socialinės atskirties. Numatoma vystyti ugdančio užimtumo paslaugas, tęsti iki šiol įgyvendintus užsiėmimus. Planuojama įtraukti Rietavo miesto pagyvenusius žmones į aktyvias veiklos sritis per kūrybiškumą, užimtumą pasitelkiant kultūros ir meno priemones, didinant senjorų kompiuterinį raštingumą. Siekiant suteikti geresnes galimybes jaunimui, planuojama vykdyti mobilųjį darbą su jaunimu, kad Rietavo mieste gyvenantys jauni žmonės galėtų įsitraukti į jų poreikius atitinkančią ir kompetencijas plėtojančią veiklą, kuri padėtų jiems geriau integruotis į gyvenamąją aplinką ir suteiktų jiems galimybę saugiai praleisti laisvalaikį savo gyvenamojoje teritorijoje; vykdyti atvirąjį darbą su jaunimu, suteikiant saugią erdvę ir sudarant palankias sąlygas socialinę atskirtį patiriančioms jaunuoliams įsitraukti į turiningą jų poreikius atitinkančią veiklą, kuri padėtų jiems integruotis į gyvenamąją aplinką ir plėtotų jų socialinius bei kitus įgūdžius, ugdytų emocines kompetencijas. Norint tai pasiekti numatoma savanoriškos veiklos plėtra, taip pat planuojami pristatymai, konsultacijos, renginiai potencialioms priimančioms organizacijoms, jų rengimas priimti savanorius į savo organizacijas, veikla su potencialiais savanoriais. Skatinant socialinės atskirties mažėjimą ir gyventojų įtrauktį bus pasinaudojama esančiomis stiprybėmis (Stiprybė 2, 3, 4, 9), galimybėmis (Galimybės 7, 8), sumažinant silpnyles (Silpnybės 1, 2, 3, 4, 5) bei eliminuojant grėsmes (Grėsmė 5). Rietavo miesto teritorijos poreikių ir galimybių analizės teiginiai atspindintys tikslo poreikį: R5, R7, R8, R9, R10, R11, R12, R13, R14, R17, R18, R19, R20, R21, R22, R27, R28, R29, R30.																		
	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiami reikšmė								
1.	Socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirti) patiriantys asmenys, dalyvavę projektuose	0	0	30	30	30	30	67	30	217								
2.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0	0	0	1	0	1	0	3	5								
1.1 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA											1.1 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA							
Įtraukti bei atliepti įvairių socialinių grupių lūkesčius, įgyvendinant integruotas socialinio aktyvumo, integracijos, įtraukties priemones. Šia alternatyva siekiama siekiama plėtoti socialinės integracijos paslaugas, neformalias iniciatyvas ir ugdymą ir tokiu būdu ugdyti, palaikyti ir atkurti bendruosius, socialinius bei darbinius įgūdžius asmenims susiduriantiems su sunkumais renkantis savo profesinį kelią ar po ilgos pertraukos ruošiantiems integruotis į darbo rinką, didinti senyvo amžiaus žmonių socialinę integraciją Rietavo mieste, mažinant socialinę atskirtį ir stiprinti bendruomeniškumą. Pasirinkus šį uždavinį, bus įgyvendinamos veiklos socialinei atskirčiai mažinti, vystomos ugdančio užimtumo paslaugos, mobilūs ir atvirasis darbas su jaunimu, savanoriškos veiklos plėtra. Ši alternatyva prisidėtų prie aktualiausių Rietavo miesto problemų sprendimo, todėl yra pasirenkama.						Prisidėti prie socialinės atskirties Rietavo mieste mažinimo skatinant socialinių paslaugų plėtrą ir gyventojų bendruomeniškumą. Šios alternatyvos įgyvendinimo dėka didėtų socialinių paslaugų prieinamumo galimybės, socialinių ir kitų paslaugų plėtra bei jų atitikimas asmenų poreikiams, dėl to mažėtų socialinėje atskirtyje esančių asmenų skaičius. Tačiau ši alternatyva yra blogesnė, nes nebūtų užtikrinamos integruotos, kompleksiškos priemonės sprendžiant atskirties problematiką, nebūtų užtikrinamas ne socialinių paslaugų teikimas, kuris turi taip pat ne mažą reikšmę sprendžiant minėtas problemas (psichologinis atsparumas, gyventojų įtrauktis į bendruomeninį gyvenimą per kultūrines, sveikatingumo, sporto iniciatyvas, bendruomenių dalyvavimas sprendžiant aktualias gyventojų atskirties problemas). Dėl šių priežasčių, ši alternatyva nėra pasirenkama.												
1.2 UŽDAVINYS – DIDINTI SOCIALINĖS ATSKIRTIES PROBLEMŲ SPRENDIMO EFEKTYVUMĄ SKATINANT VERSLUMĄ IR SOCIALINIŲ VERSLŲ, INICIATYVŲ KŪRIMĄSI																		
Uždaviniu siekiama palaikyti jauno ir socialinio verslo kūrimąsi ir plėtrą įsigyjant socialiniam verslui ir jaunam verslui reikalingą įrangą, pradinius produktus, paslaugas, kuriant ir taikant rinkodaros priemones. Planuojama įgyvendinant hakatono renginį pakviesti Rietavo įstaigų, organizacijų, verslų, visuomenės atstovus, kurie išvystytų socialinio verslo idėjas. Taip pat planuojama vykdyti projektus, kurie padėtų žmonėms susitvarkyti savo daiktus, vyktų edukacijos, planuojamas žinių ir įgūdžių suteikimas Rietavo turizmo ir verslo informacijos centre, gyventojai bus raginami vystyti savo verslus pasinaudojant naujomis technologijomis, numatomas žinių ir įgūdžių suteikimas gyventojams vystant savo verslus. Skatinant socialinio verslo plėtrą bus pasinaudojama esančiomis stiprybėmis (Stiprybės 2, 6, 7, 8), galimybėmis (Galimybės 3, 5), sumažinant silpnyles (Silpnybės 5, 8) bei eliminuojant grėsmes (Grėsmė 3). Rietavo miesto teritorijos poreikių ir galimybių analizės teiginiai atspindintys tikslo poreikį: R3, R6, R23, R24, R26.																		
	Produkto rodiklio pavadinimas	Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiami reikšmė								
1.	Socialinio verslo subjektai, per BIVP projektus gavę paramą socialinio verslo kūrimui ar plėtrai / skaičius	0						2		2								
2.	Paramą dotacijomis gavusios įmonės	0						2		2								
3.	Paramą gavusios įmonės, iš kurių labai mažos, mažos, vidutinės ir didelės įmonės	0						2		2								
4.	BIVP projektai, kuriuos įgyvendino NVO ir (arba) kurie įgyvendinti kartu su partneriu	0						1		1								

1.2 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA						1.2 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA									
Didinti socialinės atskirties problemų sprendimo efektyvumą skatinant verslumą ir socialinių verslų, iniciatyvų kūrimąsi. Įgyvendinant šią alternatyvą būtų siekiama palaikyti jauno ir socialinio verslo kūrimąsi ir plėtrą įsigyjant socialiniam verslui ir jaunam verslui reikalingą įrangą, pradinius produktus, paslaugas, kuriant ir taikant rinkodaros priemones. Planuojamas hakatono renginys padėtų išvystyti socialinio verslo idėjas, Rietavo turizmo ir verslo informacijos centre gyventojai bus raginami kurti vystyti savo verslus naudojantis naujomis technologijomis, bus vystomi gyventojų gebėjimai ir įgūdžiai. Ši alternatyva atliepia pagrindinius Rietavo miesto gyventojų poreikius socialinės atskirties problemų sprendimui, todėl pasirenkama ši alternatyva.						Skatinti Rietavo miesto gyventojų verslumą ir sukurti naujai kuriamų verslų rėmimo programą. Įgyvendinant šią alternatyvą būtų orientuojamasi į naujų verslo subjektų kūrimą, esamų plėtrą, būtų skatinama gyventojų motyvacija imtis naujo verslo, organizuojamos konsultacijos verslo kūrimo ir plėtros klausimais, tačiau nebūtų skatinamas socialinių verslų kūrimas, neskatinama organizacijoms ieškoti kūrybinių, verslų sprendimų didžiausioms socialinėms visuomenės problemoms spręsti, prisidėti prie teigiamų pokyčių visuomenėje. Dėl aukščiau išvardintų priežasčių ši alternatyva yra blogesnė ir nėra pasirenkama.									
1.3 UŽDAVINYS – SKATINTI BENDRUOMENĘ AKTYVIAI DALYVAUTI CIVILINĖS SAUGOS VEIKLOSE															
Uždaviniu siekiama skatinti Rietavo miesto bendruomenę dalyvauti civilinės saugos veiklose. Gyventojų įsitraukimas yra labai svarbus, nes: 1) didelių nelaimių ar karinių konfliktų pradžioje specialiosios tarnybos (ugniagesiai, medikai, policija) gali būti perkrautos arba negalėti iškart pasiekti visų įvykio vietų, todėl kaimynai, žinantys civilinės saugos pagrindus, tampa pirmaisiais gelbėtojais vieni kitiems; 2) mokymai ir informacijos sklaida padeda eliminuoti nežinomybę kaip didžiausią panikos šaltinį. Kai žmonės yra įtraukiami į mokymus ir pratybas, jie atpažįsta perspėjimo signalus (sirenas, pranešimus telefone), žino evakuacijos kelius ir artimiausių priedangų vietas, išankstinis psichologinis pasirengimas leidžia išlikti ramiems ir priimti racionalius sprendimus kritinėmis sąlygomis; 3) tik patys gyventojai geriausiai žino savo aplinką. Įtraukiant bendruomenės į planavimą, išaiškėja svarbios detalės: kur gyvena vieniši, neįgalūs asmenys ar šeimos su kūdikiais, kuriems reikės prioritetinės pagalbos, kokios vietos bendruomenėje yra rizikingiausios (pvz., užliejamos gatvės ar nesaugūs pastatai); 4) civilinės saugos veiklose dalyvaujantys žmonės dažnai tampa organizuotais savanoriais (pvz., Šaulių sąjungos, Raudonojo Kryžiaus rėmėjais), kurie padeda valdyti logistiką ar teikti humanitarinę pagalbą. Vykdam uždavinį, numatoma Rietavo miesto gyventojams organizuoti civilinės saugos švietimo mokymus, kurie būtų ne tik teoriniai, bet ir praktiniai (pvz. pirmosios pagalbos teikimo įgūdžių formavimas ir pan.). Skatinant gyventojų įsitraukimą į civilinės saugos veiklas, bus pasinaudota 8-ąja stiprybe, 1-ąja, 7-ąja, 8-ąja galimybėmis, sumažinant 11-ąją silpnybę bei sušvelninant 1-ąją grėsmę.															
	Produkto rodiklio pavadinimas					Pradinė reikšmė	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Siekiami reikšmė	
1.	BIVP projektų veiklų dalyviai, dalyvavę gyventojų švietimo civilinės saugos klausimais veiklose (dalyvių skaičius)											50	50	100	
1.3 UŽDAVINIO 1 ALTERNATYVA						1.3 UŽDAVINIO 2 ALTERNATYVA									
Skatinti bendruomenę aktyviai dalyvauti civilinės saugos veiklose. Įgyvendinant šią alternatyvą, Rietavo miesto gyventojams būtų organizuojamos civilinės saugos švietimo veiklos, apjungiančios tiek teorinius, tiek praktinius mokymus, apimančius platų spektrą patarimų, kaip elgtis nutikus didelei nelaimei ar kilus kariniam konfliktui. Toks kelias atliepia pagrindinius Rietavo miesto gyventojų poreikius civilinės saugos problemų sprendimui, todėl pasirenkama ši alternatyva.						Parengti informacijos paketą apie civilinę saugą ir išplatinti Rietavo miesto gyventojams Įgyvendinant šią alternatyvą, civilinės saugos specialistai parengtų informacijos rinkinį apie tai, kaip gyventojai turėtų elgtis atsitikus didelei nelaimei ar kariniam konfliktui, dokumentuose būtų pateiktos išsamios instrukcijos apie artimiausias priedangas, evakuacijos kelius ir kt. Tačiau nebūtų aktyvaus gyventojų įsitraukimo, kontakto su jais užmezgimo, galimybės suformuoti praktinius įgūdžius. Dėl aukščiau išvardintų priežasčių ši alternatyva yra blogesnė ir nėra pasirenkama.									

plėtos strategija, analizę buvo naudojama viešai internete pateikiama statistinė informacija. Rietavo miesto VVG vietos plėtos strategijos dalyje pateikiamos nuorodos į naudotus informacijos šaltinius.

3. Vietos plėtos strategijos darbo grupės (Rietavo miesto VVG valdybos) susirinkimas. Rietavo miesto VVG vietos plėtos strategijos rengimo metu buvo kaupiama įvairi kiekybinė ir kokybinė informacija. Ši informacija buvo nuolat analizuojama ir sisteminama. 2023 m. birželio 15 d. buvo organizuotas visuotinio Rietavo miesto VVG susirinkimo metu sudarytos Rietavo miesto VVG vietos plėtos strategijos rengimo darbo grupės (Rietavo miesto VVG valdybos) susirinkimas, kuriame buvo patvirtinta surinkta statistinė informacija, apibrėžtos Rietavo miesto stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės, nustatyti vietos plėtos strategijos tikslai, uždaviniai, siektini rodikliai ir Rietavo miesto VVG vietos plėtos strategijos lėšų poreikis bei siektini rezultatai.

4. Vietos plėtos strategijos projektas buvo viešinamas Rietavo miesto vietos veiklos grupės internetinėje svetainėje, Facebook paskyroje, Rietavo savivaldybės internetinėje svetainėje. Buvo kreipiamasi į gyventojus pateikti savo pastebėjimus dėl vietos plėtos strategijos projekto. Pasiūlymų ir pastabų nebuvo gauta. Taip pat buvo publikuojamas informacinis straipsnis apie parengtą vietos plėtos strategiją. 2023 m. liepos 4 d. vietos plėtos strategijos projektas buvo pristatytas Telšių regiono plėtos tarybos posėdyje, 2023 m. liepos 17 d. Telšių regiono plėtos tarybos kolegijos posėdžio protokolu Nr. K/P-7 nuspręsta, jog Rietavo miesto 2023–2029 m. vietos plėtos strategijos projektas atitinka 2022–2030 m. Telšių regiono plėtos plano projekto „Didinti regiono turistinį ir investicinį patrauklumą“ ir „Didinti socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir kokybę“ tikslus.

5. 2023 m. rugpjūčio 8 d. įvyko Rietavo miesto vietos veiklos grupės visuotinis narių susirinkimas, kur buvo patvirtinta Rietavo miesto 2023–2029 m. vietos plėtos strategija. Po vietos plėtos strategijų rengimo ir atrankos taisyklių pakeitimo, Rietavo miesto vietos plėtos strategija buvo patikslinta ir paviešinta, 2023 m. lapkričio 27 d. patvirtinta visuotiniame narių susirinkime.

RIETAVO Miesto 2023-2029 m. vietos plėtros strategijos finansinis veiksmų planas										
1. TIKSLAS - SKATINTI INTEGRUOTĄ IR ĮTRAUKIĄ SOCIALINĘ BEI EKONOMINĘ PLĖTRĄ, SUDARYTI SĄLYGAS GYVENTOJAMS DALYVAUTI CIVILINĖS SAUGOS VEIKLOSE RIETAVO MIESTE										
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	viso 2023-2029 m.	
SKATINTI INTEGRUOTĄ IR ĮTRAUKIĄ SOCIALINĘ BEI EKONOMINĘ PLĖTRĄ, SUDARYTI SĄLYGAS GYVENTOJAMS DALYVAUTI CIVILINĖS SAUGOS VEIKLOSE RIETAVO MIESTE	Europos socialinis fondas +		201,909.00	236,470.00			43,656.00		694,823.00	
	Europos regioninės plėtros fondas						129,149.00		129,149.00	
	LR valstybės biudžetas		35,631.00	41,730.00			30,495.00		127,758.00	
	Savivaldybės biudžeto lėšos		19,260.00	22,556.76			16,483.78		74,321.54	
	Privačios lėšos									
	Iš viso tikslui:		256,800.00	300,756.76			219,783.78		1,026,051.54	
1.1 UŽDAVINYS - ĮTRAUKTI BEI ATLIEPTI ĮVAIRIŲ SOCIALINIŲ GRUPIŲ LŪKESČIUS, ĮGYVENDINANT INTEGRUOTAS SOCIALINIO AKTYVUMO, INTEGRACIJOS, ĮTRAUKTIES PRIEMONES										
ĮTRAUKTI BEI ATLIEPTI ĮVAIRIŲ SOCIALINIŲ GRUPIŲ LŪKESČIUS, ĮGYVENDINANT INTEGRUOTAS SOCIALINIO AKTYVUMO, INTEGRACIJOS, ĮTRAUKTIES PRIEMONES		Europos socialinis fondas +		201,909.00	236,470.00		112,788.00			551,167.00
		Europos regioninės plėtros fondas								
		LR valstybės biudžetas		35,631.00	41,730.00		19,902.00			97,263.00
		Savivaldybės biudžeto lėšos		19,260.00	22,556.76		10,757.84			52,574.60
		Privačios lėšos								
		Iš viso uždaviniui:		256,800.00	300,756.76		143,448			701,004.60
1.1.1. Veiksmas	SKATINTI SOCIALIAI PAŽEIDŽIAMŲ IR SOCIALINĘ RIZIKĄ PATIRIANČIŲ ASMENŲ SOCIALINĘ INTEGRACIJĄ, ĮSITRAUKIMĄ Į VISAVERTĮ GYVENIMĄ BEI UGDYTI JŲ SOCIALINIUS, DARBINIUS GEBĖJIMUS	Europos socialinis fondas +		201,909.00			112,788.00			
		Europos regioninės plėtros fondas								
		LR valstybės biudžetas		35,631.00			19,902.00			
		Savivaldybės biudžeto lėšos		19,260.00			10,757.84			
		Privačios lėšos								
		Iš viso veiksmui:		256,800.00			143,447.84			
1.1.2. Veiksmas	KURTI SKAITMENINES INICIATYVAS, POZICIONUOJANT RIETAVĄ KAIP INOVATYVŲ, SOCIALŲ IR BESIMOKANTĮ MIESTĄ	Europos socialinis fondas +			90,950.00					
		Europos regioninės plėtros fondas								
		LR valstybės biudžetas			16,050.00					
		Savivaldybės biudžeto lėšos			8,675.68					
		Privačios lėšos								
		Iš viso veiksmui:			115,675.68					
1.1.3. Veiksmas	TOBULINTI IR PLĖSTI DARBO SU JAUNIMU INICIATYVAS BEI SKATINTI VISUOMENĖS SĄMONINGUMĄ APIE SAVANORYSTĘ	Europos socialinis fondas +			145,520.00					
		Europos regioninės plėtros fondas								
		LR valstybės biudžetas			25,680.00					
		Savivaldybės biudžeto lėšos			13,881.08					
		Privačios lėšos								
		Iš viso veiksmui:			185,081.08					

1.2 UŽDAVINYS - DIDINTI SOCIALINĖS ATSKIRTIES PROBLEMŲ SPRENDIMO EFEKTYVUMĄ SKATINANT VERSLUMĄ IR SOCIALINIŲ VERSLŲ, INICIATYVŲ KŪRIMĄSI												
DIDINTI SOCIALINĖS ATSKIRTIES PROBLEMŲ SPRENDIMO EFEKTYVUMĄ SKATINANT VERSLUMĄ IR SOCIALINIŲ VERSLŲ, INICIATYVŲ KŪRIMĄSI		Europos socialinis fondas +						43,656.00		43,656.00		
		Europos regioninės plėtros fondas						129,149.00		129,149.00		
		LR valstybės biudžetas						30,495.00		30,495.00		
		Savivaldybės biudžeto lėšos						16,483.78		16,483.78		
		Privačios lėšos										
		Iš viso uždaviniui:						219,783.78		219,783.78		
1.2.1. Veiksmas	PALAIKYTI SOCIALINIO VERSLO KŪRIMĄSI IR PLĖTRĄ ĮSIGYJANT SOCIALINIAM VERSLUI REIKALINGĄ ĮRANGĄ, TAIKANT RINKODAROS PRIEMONES	Europos socialinis fondas +										
		Europos regioninės plėtros fondas						129,149.00				
		LR valstybės biudžetas						22,791.00				
		Savivaldybės biudžeto lėšos						12,319.46				
		Privačios lėšos										
		Iš viso veiksmui:										
							164,259.46					
1.2.2 Veiksmas	JAUNO VERSLO PRADŽIAI REIKALINGŲ PRIEMONIŲ ĮSIGIJIMAS	Europos socialinis fondas +						43,656.00				
		Europos regioninės plėtros fondas										
		LR valstybės biudžetas						7,704.00				
		Savivaldybės biudžeto lėšos						4,164.32				
		Privačios lėšos										
		Iš viso veiksmui:						55,524.32				
1.3 UŽDAVINYS - SKATINTI BENDRUOMENĘ AKTYVIAI DALYVAUTI CIVILINĖS SAUGOS VEIKLOSE												
SKATINTI BENDRUOMENĘ AKTYVIAI DALYVAUTI CIVILINĖS SAUGOS VEIKLOSE		Europos socialinis fondas +						50,000.00	50,000.00	100,000.00		
		Europos regioninės plėtros fondas										
		LR valstybės biudžetas										
		Savivaldybės biudžeto lėšos						2,500.00	2,763.16	5,263.16		
		Privačios lėšos										
		Iš viso uždaviniui:						52,500.00	52,763.16	105,263.16		
1.3.1 Veiksmas	CIVILINĖS SAUGOS ŠVIETIMO VEIKLŲ ORGANIZAVIMAS RIETAVO MIESTO GYVENTOJAMS	Europos socialinis fondas +						50,000.00	50,000.00	100,000.00		
		Europos regioninės plėtros fondas										
		LR valstybės biudžetas										
		Savivaldybės biudžeto lėšos						2,500.00	2,763.16	5,263.16		
		Privačios lėšos										
		Iš viso veiksmui:						52,500.00	52,763.16	105,263.16		

		Lėšos strategijos įgyvendinimui	iš viso:	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
		Europos socialinis fondas +	694,823.00		201,909.00	236,470.00		112,788.00	93,656.00	50,000.00
		Europos regioninės plėtros fondas	129,149.00						129,149.00	
		LR valstybės biudžetas	127,758.00		35,631.00	41,730.00		19,902.00	30,495.00	
		Savivaldybės biudžeto lėšos	74,321.54		19,260.00	22,556.76		10,757.84	18,983.78	2,763.16
		Privačios lėšos								
		Lėšos strategijos administravimui	iš viso:	2023 m.	2024 m.	2025 m.	2026 m.	2027 m.	2028 m.	2029 m.
		Europos socialinis fondas +								
		Europos regioninės plėtros fondas	160,942.40		48,264.13	48,264.13			48,264.13	16150.00
		LR valstybės biudžetas	26,401.60		8,517.20	8,517.20			8,517.20	850.00
		Savivaldybės biudžeto lėšos								
		Privačios lėšos								
		iš viso vietos plėtros strategijai:	1,213,395.54							
		Europos socialinis fondas +	694,823.00							
		Europos regioninės plėtros fondas	290,091.40							
		LR valstybės biudžetas	154,159.60							
		Savivaldybės biudžeto lėšos	74,321.54							
		Privačios lėšos								

Už nediskriminuojančių ir skaidrių vietos plėtros projektų atrankos kriterijų ir vietos plėtros projektų atrankos procedūrų parengimą yra atsakinga Rietavo miesto VVG. Atrankos kriterijus tvirtina Rietavo miesto VVG valdyba. Atrenkant veiksmų ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojus bus laikomasi horizontaliųjų principų.

Horizontalieji principai reiškia vertybių ir praktikos rinkinį, kuriame pirmenybė teikiama teisingumui, įtraukčiai ir demokratiniam sprendimų priėmimui. Jie bus naudojami kuriant ir įgyvendinant projektus ir strategiją. Vertinant projektus ir atrenkant projektų vykdytojus bus vadovaujama šiais principais:

1) lyčių lygybės ir nediskriminavimo: į vietos projektų atrankos procedūras bus įtraukiami visų lyčių ir įvairaus amžiaus atstovai ir siekiama pašalinti disbalansą bei diskriminaciją. Taip pat bus sudaromos sąlygos visiems teikti vietos projektus neatsižvelgiant į projekto vykdytojų ir tikslinės grupės atstovų lytį ir amžių. Vertinant teikiamus projektus nebus sudaromos jokios kliūtys atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos ar kitus teikėjų bruožus ir bus atsižvelgta į jaunimo situaciją bei poreikius. Asmenims su negalia, vyresnio amžiaus žmonėms bus suteiktos galimybės teikti projektus nuotoliu, bus teikiamos nuotolinės (telefonu, el. paštu) ar gyvos konsultacijos. VVG valdybos nariais bus ir moterys, ir vyrai ir nė vienos iš lyčių atstovų nebus daugiau kaip 60 procentų.

2) partnerystės ir atvirumo: visiems asmenims bus siekiama suteikti vienodas galimybes dalyvauti projektų teikime ir vertinime, turėti lygias teises ir galimybes užimti darbo vietas, gauti švietimą, naudotis VVG paslaugomis ir kt. Vadovaujantis šiuo principu bus siekiama skatinti socialinę integraciją ir užkirsti kelią socialinei atskirčiai. VVG valdyboje, kuri vykdys projektų atranką, bus siekiama įtraukti naujų narių: bendruomeninių ar kitų nevyriausybinų organizacijų, asocijuotų verslo struktūrų ar įmonių, kitų savivaldybės institucijų atstovus.

3) jaunimo dalyvavimo: bent vienas VVG valdybos narys bus jaunesnis negu 29 metų arba bus deleguotas jaunimo, su jaunimu dirbančios organizacijos, savivaldybės jaunimo organizacijų tarybos arba savivaldybės jaunimo reikalų tarybos, veikiančios Pasvalio mieste. Vertinant projektus bus teikiama pirmenybė dalyvaujamiesiems sprendimų priėmimo procesams, kur visi dalyviai turi vienodą žodį priimant sprendimus. Dalyvaujamas principas yra svarbus visuomenės teisingumo ir socialinio teisėtumo aspektas priimant sprendimus dėl projektų vykdytojų. Ypatingas dėmesys bus skiriamas jaunimui, atvirose jaunimo erdvėse, mokyklose ir kitose jaunimo susibūrimo vietose skelbiant informaciją apie VVG veiklą ir galimybes teikti projektus.

Įgyvendinant projektų ir jų vykdytojų atranką bus siekiama užtikrinti viešumo, atvirumo ir skaidrumo principus, informuojant visuomenę apie VVG veiklą, priimtus sprendimus ir kitus visuomenei svarbius dalykus. Bus teikiama pirmenybė atskaitomybei už sprendimų priėmimo procesus ir rezultatus bei siekiama užtikrinti, kad sprendimus priimančys asmenys būtų atsakingi už savo veiksmus. Taip pat bus skatinama savitarpio pagalba ir bendradarbiavimas, pabrėžiant bendruomenės paramos ir solidarumo svarbą. Savitarpio pagalba svarbi, kadangi taip padedama užtikrinti socialinį teisingumą ir lygybę, atsakomybę bei solidarumą VVG veikloje. Taip pat ji labai svarbi siekiant užtikrinti socialinę gerovę ir teisingumą projektų vykdytojams, nes tik įgyvendinant savitarpio pagalbos principą galima pasiekti harmoningą ir solidarią VVG veiklą.

Horizontalieji principai teikia pirmenybę teisingumui, įtraukčiai, demokratiniam sprendimų priėmimui ir kolektyviniams veiksams, kurie duotų teisingesnius ir tvaresnius rezultatus socialiniame, politiniame ir VVG vystymosi veiklos kontekste.

3) Vietos plėtros strategijos stebėsenos tvarka:

Tiek Rietavo miesto VVG vietos plėtros strategijos rengimo, tiek jos įgyvendinimo laikotarpiu Rietavo miesto VVG nariai vadovaujasi darbo ir bendravimo vertybėmis, laikosi horizontaliųjų principų tiek Rietavo miesto VVG vidaus, tiek išorės santykiuose.

Rietavo miesto VVG administravimo vadovas organizuoja ir užtikrina, kad stebėseną būtų vykdoma pagal tokią tvarką:

1) Rietavo miesto VVG visuotinis susirinkimas arba kolegialaus valdymo organas tvirtina metines/galutines VPS ataskaitas; 2) Rietavo miesto VVG administracijos vadovė vykdo VPS priežiūros organizavimą ir užtikrinimą; 3) Rengia galutines/metines VPS priežiūros ataskaitas, bendrauja su Vidaus reikalų ministerija ir Centrine projektų valdymo agentūra.

- Pagal administravimo vadovo parengtą ir nustatytą formą, Rietavo miesto VVG VPS projektų vykdytojai renka informaciją, reikalingą VPS įgyvendinimo metinių priežiūros ataskaitų parengimui, ją apdoroja, susistemina ir pateikia administravimo vadovui.

- Administravimo vadovas kartą metuose rengia metinę, o baigus įgyvendinti strategiją – galutinę – ataskaitas apie VPS vykdymą ir jos rezultatus. Metinė/galutinė ataskaita yra tvirtinama Rietavo miesto VVG visuotinio narių susirinkimo arba kolegialaus valdymo organo.

- Įgyvendinus strategiją, administravimo vadovas pateikia galutinės ataskaitos kopiją ir jos patvirtinimą įrodančio dokumento kopiją Vidaus reikalų ministerijai. Administravimo vadovas bendrauja su Vidaus reikalų ministerija ir esant poreikiui teikia papildomą informaciją, susijusią su VPS įgyvendinimu.

Strategijos stebėsenos informacijos rinkimo ir sisteminimo procedūra:

Siekiant užtikrinti, kad nuolat būtų renkama ir sisteminama informacija apie planuotas ir pasiektas rezultato ir produkto rodiklių reikšmes, kiekvieno kalendorinių metų ketvirčio pabaigoje (kovo mėn., birželio mėn., rugsėjo mėn. ir gruodžio mėn.), VPS administravimo vadovas renka informaciją apie tą ketvirtį įvykdytus/vykdomus VPS projektus ir jų pasiektus rodiklius pagal VPS tikslų ir uždavinių rodiklius, ir informaciją paskelbia VVG internetiniame puslapyje excel ataskaitos forma, iki kito ketvirčio pabaigos. Skelbiama informacija pateikiama lentelės pavidalu, įvardijant tą ketvirtį įgyvendintus projektus atskirai, jiems skirtą finansavimą, ir pasiektus rodiklius, bei pateikiant apibendrintą metų finansinę ir rodiklių pasiekimo analizę. Informaciją apie įgyvendintus / įgyvendinamus projektus kiekvieną ketvirtį pateikia projektą įgyvendinančios įstaigos.

4) Vietos plėtros strategijos pakeitimų inicijavimo procedūra:

Rietavo miesto VVG gali inicijuoti atrinktos finansuoti vietos plėtros strategijos keitimą. Rietavo miesto VVG vietos plėtros strategijos pakeitimus tvirtina visuotinis Rietavo miesto VVG narių susirinkimas. Prieš tvirtinant Rietavo miesto VVG vietos plėtros strategijos pakeitimą turi būti atlikti veiksmai, nustatyti Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo taisyklėse, ir Rietavo miesto VVG vietos plėtros strategijos keitimas turi būti raštu suderintas su Vidaus reikalų ministerija.

Rietavo miesto VVG vietos plėtros strategija gali būti keičiama kai:

1) būtina keisti dėl teisės aktų, reglamentuojančių vietos plėtros strategijų įgyvendinimą, pakeitimų;

2) būtina keisti suplanuotų lėšų paskirstymą tarp vietos plėtros strategijos uždavinių ir veiksmo sričių;

3) būtina keisti didžiausią galimą paramos sumą vienam vietos plėtros strategijos veiksmui įgyvendinti pagal skirtingus vietos plėtros strategijos uždavinius;

1	Savivaldybės žemėlapis. Žiūrėta [2023-04-24]. Prieiga internete: https://www.google.com/maps/place/Rietavas,+Rietavas+Municipality/@55.7250501,21.909389,13.49z/data=!4m6!3m5!1s0x46e500833740d5a3:0xbed479e9ede2ae3b!8m2!3d55.7241184!4d21.9315699!16zL20vMDg5bGYw
2	Miesto lokacija. Žiūrėta [2023-04-24]. Prieiga internete: https://maps.lt/map/search/Rietavas/key/cDIyMTk1?b=topo&bl=false&c=2403339.8%2C7370009.1&r=0&s=4622324.434309
3	Valstybės duomenų agentūra. Statistinių rodiklių analizė - nuolatinių gyventojų skaičius metų pradžioje. Žiūrėta [2023-04-24]. Prieigai internete: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/
4	Valstybės duomenų agentūra. Statistinių rodiklių analizė - nuolatinių gyventojų amžiaus struktūra metų pradžioje. Žiūrėta [2023-04-25]. Prieigai internete: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/
5	Valstybės duomenų agentūra. Statistinių rodiklių analizė - natūrali gyventojų kaita. Žiūrėta [2023-04-25]. Prieigai internete: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/
6	Valstybės duomenų agentūra. Statistinių rodiklių analizė - atvykusieji ir imigrantai; išvykusieji ir emigrantai. Žiūrėta [2023-04-25]. Prieigai internete: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/
8	Valstybės duomenų agentūra. Statistinių rodiklių analizė - veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius metų pradžioje; veikiančios ūkio subjektai metų pradžioje. Žiūrėta [2023-04-25]. Prieigai internete: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/
9	Valstybės duomenų agentūra. Statistinių rodiklių analizė - registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis. Žiūrėta [2023-04-26]. Prieigai internete: https://osp.stat.gov.lt/statistiniu-rodikliu-analize#/